

NORGES HØYESTERETT

Den 27. september 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Matheson og Ringnes i

HR-2018-1812-U, (sak nr. 18-131779SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning

A (advokat Anders Christian Stray Ryssdal)

mot

Staten v/Tilsynsrådet for advokatvirksomhet
Staten v/Advokatbevillingsnemnden

(Regjeringsadvokaten
v/advokat Anne Hesjedal Sending)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning om å nekte en anke fremmet etter tvisteloven § 29-13 andre ledd i sak om gyldigheten av Advokatbevillingsnemndens vedtak om forbud mot å drive rettshjelp. Spørsmålet er om lagmannsrettens beslutning om å nekte anken fremmet er tilstrekkelig begrunnet.
- (2) A fikk advokatbevilling i 1989. Hans bo ble tatt under konkursbehandling i 2009, og i medhold av domstoloven § 230 andre ledd trådte hans advokatbevilling da ut av kraft. I 2015 søkte A om at Tilsynsrådet for advokatvirksomhet skulle oppheve suspensjonen av advokatbevillingen. Advokatbevillingsnemnden avsto søknaden, og A reiste søksmål mot staten med krav om at vedtaket skulle kjennes ugyldig og at han skulle settes på listen over praktiserende advokater. Staten ble frifunnet ved Oslo tingretts dom 18. mars 2016. A anket til Borgarting lagmannsrett, som ved beslutning 12. september 2016 ikke tillot anken fremmet. Høyesteretts ankeutvalg forkastet 9. desember 2016 anken over beslutningen.
- (3) Parallelt med domstolenes behandling av gyldigheten av suspensjonen tok A 17. juni 2016 kontakt med Tilsynsrådet for å bli registrert som rettshjelper. Den 29. september 2016 innga han søknad om å bli oppnevnt som rettshjelper. Tilsynsrådet ga 17. oktober 2016 beskjed om at behandlingen av dette spørsmålet ville bli utsatt til det forelå rettskraftig dom i saken om gyldigheten av avslaget på å oppheve suspensjonen av hans advokatbevilling.

- (4) Den 11. januar 2017 sendte Tilsynsrådet forhåndsvarsel til A om at det kunne være aktuelt å nedlegge forbud mot at A fikk yte rettshjelp, jf. domstoloven § 219 tredje ledd. Saken ble deretter oversendt til Advokatbevillingsnemnden, som 5. april 2017 traff vedtak om å nedlegge forbud mot at A drev rettshjelpsvirksomhet etter domstoloven § 218 andre ledd nr. 1. Vedtaket ble meddelt A 28. april 2017.
- (5) I mai 2017 søkte A på ny om å få opphevet suspensjonen av advokatbevillingen. Advokatbevillingsnemnden innvilget søknaden under henvisning til at hans gjeld nå var "ordnet", jf. domstoloven § 230 andre ledd første punktum. A ble 1. juli 2017 registrert som praktiserende advokat.
- (6) A reiste søksmål mot staten ved Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og staten ved Advokatbevillingsnemnden med påstand om at vedtaket om forbud mot å drive rettshjelpsvirksomhet skulle kjennes ugyldig, og krav om erstatning for det økonomiske tap han var påført ved å bli nektet å utøve rettshjelpsvirksomhet.
- (7) Ved Oslo tingretts dom 5. januar 2018 ble staten ved Tilsynsrådet og staten ved Advokatbevillingsnemnden frifunnet.
- (8) A anket dommen til Borgarting lagmannsrett. Anken gjaldt tingrettens rettsanvendelse. Borgarting lagmannsrett traff beslutning 12. juni 2018 med slik slutning:
- "1. Anken nektes fremmet.**
2. A dømmes til å erstatte staten v/Advokatbevillingsnemnda og staten v/Tilsynsrådets sakskostnader med 8 700 – åttetusensyhundre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne beslutningen."
- (9) A har anket beslutningen til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen. Det er anført at lagmannsrettens begrunnelse er mangelfull ved at det ikke er tatt stilling til om A hadde et rettskrav på å bli registrert som rettshjelper av Tilsynsrådet høsten 2016. Det er videre anført at saksbehandlingen samlet sett utgjør et brudd på kravet til forsvarlig rettergang, jf. tvisteloven § 1-1, Grunnloven § 95 og EMK artikkel 6 nr. 1, og at det ikke var forsvarlig å nekte anken fremmet. A har ytterligere gjort gjeldende at Advokatbevillingsnemndens vedtak krenker hans æresfølelse og omdømme, og at han har rettskrav på domstolsprøving av disse pretenderte krenkelsene av EMK artikkel 8.
- (10) *Staten v/Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og staten v/Advokatbevillingsnemnden* har anført at lagmannsretten ikke har begått saksbehandlingsfeil. Det er vist til at begrunnelsen er grundig og konkret. Det var forsvarlig å nekte anken fremmet etter en skriftlig og forenklet behandling.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at ankeutvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. tvisteloven § 29-13 femte ledd fjerde punktum. Etter etablert praksis omfatter dette blant annet om den begrunnelsen som lagmannsretten har gitt for nektelsesbeslutningen, er tilstrekkelig til å vise at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving, og om det ut fra retts- og bevisspørsmålene i saken var forsvarlig å nekte anken fremmet på grunnlag av skriftlig og forenklet behandling.
- (12) En sentral anførsel fra ankende part for lagmannsretten var at Tilsynsrådet for advokatvirksomhet hadde plikt til å registrere A som rettshjelper. Det heter i lagmannsrettens kjennelse om dette:

"Tingretten har ikke direkte tatt stilling til om Tilsynsrådet hadde en plikt til å registrere A som rettshjelper på det angjeldende tidspunkt. Spørsmålet er behandlet av tingretten under anførselen om det foreligger en saksbehandlingsfeil av Tilsynsrådet, hvilket tingretten tilbakeviste. Lagmannsretten viser til at Tilsynsrådet stilte As søknad i bero i påvente av at søksmålet vedrørende suspensjonen av advokatbevillingen skulle avsluttes. Begrunnelsen var at bevilling til å drive rettshjelp i medhold av domstoloven § 218 nr 1 forutsetter at man ikke har advokatbevilling. A hadde anført at hadde rett på bevilling og hadde anket spørsmålet til Høyesterett. Etter at Høyesterett forkastet As anke i suspensjonssaken 9. desember 2016, fortsatte Tilsynsrådet saksbehandlingen. Tilsynsrådet sendte 11. januar 2017 forhåndsvarsel til A om behandling av spørsmål om å nedlegge forbud mot å yte rettshjelp, jf domstoloven § 219 tredje ledd. Henvendelsen ble besvart av A 27. januar 2017. Tilsynsrådet besluttet 2. februar 2017 å oversende saken til Advokatbevillingsnemnden med forslag om å nedlegge forbud mot å yte rettshjelp. Lagmannsretten finner at denne saksbehandlingen er forsvarlig og at det heller ikke foreligger rettsanvendelsesfeil ved denne saksbehandlingen."

- (13) Ankeutvalget vil vise til at As advokatbevilling i den aktuelle tidsperioden var satt ut av kraft etter domstoloven § 230 andre ledd. Det fremgår videre av advokatforskriften § 1-1 andre ledd at Tilsynsrådet utsteder erklæring om at vedkommende har rett til å drive rettshjelpvirksomhet som nevnt i domstoloven § 218 andre ledd nr. 1, når vilkårene er oppfylt.
- (14) Det fremgår ikke av lagmannsrettens begrunnelse om den har vurdert anken i relasjon til disse reglene. Etter ankeutvalgets syn er lagmannsrettens begrunnelse da ikke tilstrekkelig til å vise at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving.
- (15) Lagmannsrettens beslutning om å nekte anken fremmet må etter dette oppheves.
- (16) Den ankende part har krevd sakskostnader. Kravet tas til følge, jf. tvisteloven § 20-2. Da det ikke er inngitt sakskostnadsoppgave tilkjennes 15 000 kroner med tillegg av merverdiavgift, jf. tvisteloven § 20-5 fjerde ledd. Rettsgebyr med 6 780 kroner kommer i tillegg, jf. rettsgebyrloven § 8 syvende ledd første punktum.

SLUTNING :

1. Lagmannsrettens beslutning oppheves.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler staten v/Advokatbevillingsnemnden og staten v/Tilsynsrådet for advokatvirksomhet, én for begge og begge for én, til A 25 530 – tjuefemtusenfemhundreogtretti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelsen.

Wilhelm Matheson
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)

Riktig utskrift: